

WIJ **B**EATRIX, BIJ DE GRATIE GODS,
 KONINGIN DER NEDERLANDEN,
 PRINSES VAN ORANJE-NASSAU,
 ENZ. ENZ. ENZ.

No. 90.023910

Beschikken bij dit besluit op de beroepen ingesteld door:

1. de raad der gemeente Oosterbroek,
2. S. Tonkens te Noordbroek,
3. Waterschap Eemszijlvest te Siddeburen,
4. Vereniging tot behoud van molens in Nederland "De Hollandsche Molen" te Amsterdam,

tegen

het besluit van gedeputeerde staten van Groningen van 16 mei 1989, no. 20.734/20/B.21, afdeling WPZ, waarbij is beslist over de goedkeuring van het bestemmingsplan "Buitengebied" der gemeente Oosterbroek

De Raad van State, Afdeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 17 augustus 1990 , no. G01.89.0065.

Op de voordracht van Onze Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer van 10 december 1990, nr. MJZ10d90056, Centrale Directie Juridische Zaken, Afdeling Bestuurszaken.

Overzicht van het geschil

De raad der gemeente Oosterbroek heeft in zijn openbare vergadering van 19 september 1988, op voorstel van burgemeester en wethouders van 9 september 1988, vastgesteld het bestemmingsplan "Buitengebied".

Het besluit van de raad der gemeente Oosterbroek van 19 september 1988 en het voorstel van burgemeester en wethouders van 9 september 1988 zijn aan dit besluit gehecht.

Gedeputeerde staten van Groningen hebben bij hun vorengenoemde besluit van 16 mei 1989 beslist over de goedkeuring van het bestemmingsplan.

Het besluit van gedeputeerde staten van Groningen van 16 mei 1989 is aan dit besluit gehecht.

Tegen dit besluit hebben de raad der gemeente Oosterbroek, S. Tonkens, Waterschap Eemzijlvest en Vereniging tot behoud van molens in Nederland "De Hollandsche Molen" beroep ingesteld bij de Kroon.

De beroepschriften en de van belang zijnde aanvullingen zijn aan dit besluit gehecht.

Overwegingen ten aanzien van het geschil

De raad der gemeente Oosterbroek kan zich in de eerste plaats niet verenigen met de onthouding van goedkeuring door gedeputeerde staten aan de plandelen met de bestemmingen "Agrarische kultuurgronden (onbebouwd)" en "Bodemgebonden agrarische bedrijfsbebouwing", voor zover deze betrekking hebben op een hoofdwatgang ten westen van de Zuiderstraat.

Blijkens de ambtsberichten betreft het een, met inbegrip van de maaipaden, tien meter brede hoofdwatgang tussen Noordbroek en Zuidbroek.

Gelet op het belang voor de waterhuishouding en de omvang van de watgang, alsmede de betrokkenheid van het waterstaatsbelang bij het gebruik van de in het plan begrepen grond, zijn Wij van oordeel dat alsnog opneming in het plan van een afzonderlijke bestemmingsregeling met betrekking tot de watgang, als door gedeputeerde staten voorgestaan, gerechtvaardigd is.

Dit beroepsonderdeel is derhalve ongegrond.

Appellant kan zich voorts niet verenigen met de onthouding van goedkeuring door gedeputeerde staten aan artikel 13, derde lid, van de bij het plan behorende voorschriften, voor wat betreft de zinsnede "waaronder recreatief gebruik van de oeverstrook en het water is begrepen, met uitzondering van het uitvoeren van werken en/of werkzaamheden voor dat doel".

Vorenbedoelde onthouding van goedkeuring heeft geen betrekking op het door gedeputeerde staten op de plankaart nader aangeduide zuid-oostelijke gedeelte van de zandwinplas met de bestemming "Zandwinning en water".

Appellant beoogt met het plan te voorzien in recreatief gebruik van de gehele zandwinplas.

Blijkens de ambtsberichten kan in de zandwinplas, binnen de bestemming "Zandwinning en water" tot het jaar 2010 en tot een diepte van 60 meter zand worden gewonnen.

De waterplas wordt door de plaatselijke bevolking gebruikt om te surfen. Als zwemwater is de plas minder geschikt, omdat het water, ook aan de rand, te diep is, met uitzondering van het vorenbedoelde zuid-oostelijke gedeelte van de plas.

Niet is gebleken dat de plas thans een recreatieve (neven)functie van betekenis heeft of op zodanige wijze wordt ontzand of zal worden afgewerkt, dat deze binnen afzienbare tijd, althans binnen de planperiode, voor recreatieve doeleinden zal kunnen worden gebruikt. Het is dan ook niet nodig met een dergelijk gebruik in het aan de orde zijnde voorschrift rekening te houden.

Overigens sluit de bestemming "Zandwinning en water" als zodanig een gebruik van de plas voor surfen niet uit.

Gezien het vorenstaande is dit beroepsonderdeel ongegrond.

Verder kan appellant zich niet verenigen met de onthouding van goedkeuring door gedeputeerde staten aan het plandeel met de bestemming "Uit te werken recreatie", aangrenzend ten oosten van de zandwinplas, aan de aanduiding "landschapsbouwgebied" voor wat betreft de gronden gelegen tussen Uiterburen en voornoemd plandeel, en aan de voor deze aanduiding geldende artikelen 3, eerste lid, eerste gedachtenstreep en zesde lid, onder 2, sub a en 25, eerste lid, aanhef, de zinsnede "behoudens voor zover de gronden zijn aangeduid met "landschapsbouwgebied"".

Gedeputeerde staten hebben aan vorenbedoeld plandeel goedkeuring onthouden op grond van de overweging, dat de gemeente niet duidelijk heeft gemaakt dat realisering binnen de planperiode redelijkerwijze kan worden verwacht.

De onthouding van goedkeuring aan bovengenoemde aanduiding en voorschriften vloeit voort uit de opvatting van dit college, dat de economische uitvoerbaarheid niet is aangetoond.

Blijkens de toelichting bij het plan beoogt het gemeentebestuur, uitgaande van de toekomstige recreatieve functie van de plas, met vorengenoemd plandeel recreatieve (verblijfs)voorzieningen mogelijk te maken ten oosten van de plas; de aanduiding "landschapsbouwgebied" ziet op de inpassing van het toekomstig recreatiegebied in de omgeving en de aansluiting bij de lintbebouwing van Uiterburen. Blijkens de ambtsberichten zijn min of meer concrete plannen of ideeën voor de wijze waarop de bestemming "Uit te werken recreatie" en de aanduiding "Landschapsbouw" in de praktijk vorm zou kunnen worden gegeven niet voorhanden.

Evenmin bestaat er duidelijkheid omtrent de financiering van een recreatie-project op de desbetreffende gronden, welke thans als agrarische grond worden gebruikt en geen eigendom van de gemeente zijn.

Daarbij is van belang dat de zandwinning in meergenoemde plas nog tot het jaar 2010 kan duren, zoals hiervoor reeds is overwogen.

Gezien het vorenstaande is er onvoldoende aanleiding om aan het bestreden plandeel, de aanduiding en de desbetreffende gedeelten van de planvoorschriften alsnog goedkeuring te verlenen.

Ook dit beroepsonderdeel is derhalve ongegrond.

Appellant kan zich ten slotte niet verenigen met de onthouding van goedkeuring door gedeputeerde staten aan respectievelijk de zinsneden "tot 18°" en "tot 15°" in de vrijstellingsbepalingen in artikel 4, derde lid, onder b, en artikel 5, vierde lid, onder b, en aan artikel 6, tweede lid, onder a, sub 3, de zinsnede "en de dakhelling behoudens voor gebouwen of gedeelten van gebouwen met een oppervlakte van ten hoogste 50 m², niet minder dan 22° mag bedragen".

Vorengenoemde planvoorschriften betreffen een regeling van de dakhelling van agrarische bedrijfsgebouwen en van bedrijfsgebouwen van kwekerijen, die mede tot doel heeft de bouw van zogenaamde

Gedeputeerde staten vinden dit laatste te ver gaan, aangezien naar hun mening niet is komen vast te staan, dat in het hele plangebied geen enkele lokatie voor het oprichten van een nissenhut in aanmerking zou kunnen komen.

Volgens dit college zou de bouw van nissenhutten aan een vrijstelling moeten worden gebonden, opdat van geval tot geval landschappelijke en andere belangen tegen elkaar kunnen worden afgewogen.

Met betrekking tot het standpunt van appellant dat de landschappelijke bezwaren, die aan nissenhutten zijn verbonden, van algemene aard zijn, merken Wij op dat deze landschappelijke bezwaren niet zo zeer met de aard van de nissenhutten dan wel met de situering/locatie ervan samenhangen.

Blijkens de ambtsberichten staat niet op voorhand vast dat het om landschappelijke redenen noodzakelijk is de bouw van nissenhutten in het hele plangebied zonder meer uit te sluiten.

In het kader van een vrijstellingsregeling als in de onderhavige bepalingen vervat kan van geval tot geval worden beoordeeld in hoeverre zich landschappelijke bezwaren voordoen en of deze bezwaren zwaarder dienen te wegen dan het belang van de bouw van een nissenhut op een bepaalde plaats.

Met gedeputeerde staten moet worden geoordeeld, dat niet op voorhand vaststaat dat het om landschappelijke redenen noodzakelijk is de bouw van nissenhutten in het gehele plangebied uit te sluiten.

Er is dan ook geen aanleiding om alsnog goedkeuring te verlenen aan de te dezen door gedeputeerde staten bestreden gedeelten van bovengenoemde planvoorschriften, met uitzondering van de woorden "mag bedragen" in artikel 6, tweede lid, onder a, sub 3, gelet op de functie, die deze zinsnede heeft voor het overige door gedeputeerde staten wel goedgekeurde gedeelte van deze bepaling.

Hieruit volgt dat dit beroepsonderdeel gedeeltelijk gegrond is.

5. Tonkens heeft bezwaar gemaakt tegen het plandeel met de bestemming "Agrarische kultuurgrond (onbebouwd)", betreffende zijn perceel ter grootte van circa 2 ha, gelegen in de buurtschap Uiterburen, aan de oostzijde van de weg Uiterburen; hij wenst dat voor zijn perceel in het plan alsnog een bestemming wordt opgenomen die de bouw van een (burger)woning toelaat.

Het gemeentebestuur beoogt met dit plandeel (onder meer) ter plaatse een open doorkijk te handhaven.

Blijkens de ambtsberichten is tegenover het perceel een karakteristieke boerderij gelegen, waarin thans een sloopbedrijf(/aannemingsbedrijf) is gevestigd. Ten noorden van het perceel staat dicht langs de weg Uiterburen een rijtje (vrijstaande) woningen en ook aan de zuidkant van het perceel is enige woonbebouwing aanwezig.

Tussen deze bebouwing kan het onbebouwde terrein van appellant als een doorkijk worden aangemerkt, zij het dat ten noorden, ten zuiden en ten oosten van het terrein bosaanplant aanwezig is.

Nu ook niet is gebleken dat de bouw van een woning ter plaatse noodzakelijk is, is er naar Ons oordeel geen aanleiding om aan het bestreden plandeel alsnog goedkeuring te onthouden.

Het beroep van deze appellant is ongegrond.

De vereniging tot behoud van molens in Nederland "De Hollandsche Molen" kan zich niet verenigen met de onthouding van goedkeuring door gedeputeerde staten aan de aanduiding "open gebied", voor wat betreft een gebied met een straal van 1.500 meter rondom de Noordermolen en de molen Zeldenrust, in het noord-oosten van het plangebied.

Het waterschap Eemszijlvest heeft een bezwaar van dezelfde strekking gemaakt, maar dan alleen met betrekking tot de molen Zeldenrust.

Vorengenoemde vereniging "De Hollandsche Molen" heeft er voorts bezwaar tegen gemaakt dat de aanduiding "open gebied" voor het gebied ten westen van de molen de Noordstar te Noordbroek slechts een straal van 300 meter betreft; zij wenst dat in het plan de aanduiding "open gebied" alsnog wordt uitgebreid tot een gebied ten westen van deze molen met een straal van 750 meter.

Ingevolge artikel 3, eerste lid, van de planvoorschriften zijn de gronden met de bestemming "Agrarische kultuurgronden (onbebouwd)" onder meer bestemd voor houtteelt.

Ingevolge artikel 3, eerste lid, laatste gedachtenstreepje, van de planvoorschriften is houtteelt niet in de bestemming begrepen voor zover de gronden zijn aangeduid met "open gebied".

Appellanten zijn van mening dat de door de onthouding van goedkeuring aan deze aanduiding casu quo door de te beperkte aanduiding "open gebied", mogelijke houtteelt rondom de molens afbreuk doet aan het functioneren en het landschappelijk belang van de molens.

Blijkens de ambtsberichten is het voor het behoud van een molen en het voorkomen van verval van belang dat hij regelmatig in werking wordt gesteld.

Ten einde de daarvoor benodigde windtoevoer en -afvoer ten opzichte van de molen in voldoende mate te waarborgen is het van belang bomen en gebouwen, die niet alleen de kracht van de wind breken maar eveneens voor de molen mogelijk schadelijke windturbulenties kunnen veroorzaken, te weren in de omgeving van de molen.

Blijkens de ambtsberichten is de huidige toestand van het terrein rondom de beide poldermolens, de Noordermolen en Zeldenrust, van dien aard dat van een nagenoeg onbelemmerde windtoevoer sprake is. Voor de in Noordbroek gelegen molen de Noordstar geldt dat alleen vanuit het westen, aangezien aan de oostzijde van deze molen reeds van oudsher enige bebouwing aanwezig is.

Blijkens de ambtsberichten verkeert de molen Zeldenrust mede in verband met zijn reserve-bemalingsfunctie in een uitstekende staat en draait hij regelmatig.

De Noordstar, die eigendom is van de gemeente, is in restauratie. De kans op herstel van de in mindere toestand verkerende Noordermolen, die particulier eigendom is, zou aanzienlijk kunnen afnemen indien op korte afstand van de molen bomen worden geplant. Doordat ook de niet te verwaarlozen landschappelijke waarde van de molens door beplanting voor een belangrijk deel kan worden teniet gedaan, zou de kans op behoud dan wel herstel van de molens kunnen afnemen.

De belangen van het behoud van de molens alsmede de landschappelijke belangen die door de aanwezigheid van een molen gediend worden, kunnen in de gegeven omstandigheden het beste tot hun recht komen als ten opzichte van de molens de door appellanten voorgestane beplantingsafstanden worden aangehouden.

Daarbij is in dit geval voor wat betreft de twee poldermolens geen sprake van een stedelijk gebied, waar in het algemeen slechts een meer beperkte obstakelvrije ruimte als bovenbedoeld mogelijk is, maar van een uitgesproken open en landelijk gebied.

Dit geldt eveneens voor de westzijde van de Noordstar; gezien de heersende windrichting vanuit het westen, is het van belang dat aan deze zijde de open ruimte wordt gehandhaafd.

Tegenover de belangen met betrekking tot de molens staan de belangen die door houtteelt worden gediend.

Niet gebleken is van een zodanig (financieel) belang bij houtteelt in het desbetreffende deel van het plangebied, noch is sprake van een zover strekkend algemeen belang van goede houtvoorziening, dat de vrije ruimte rond de molens zoveel mogelijk ten behoeve van houtteelt dient te worden beperkt.

Blijkens het verhandelde ter openbare vergadering van de Afdeling voor de geschillen van bestuur van de Raad van State is namens gedeputeerde staten verklaard dat zij met het handhaven van een open gebied binnen een straal van 750 meter ten westen van de molen de Noordstar en 1.500 meter van de molen Zeldenrust alsnog kunnen instemmen. Deze instemming geldt ook voor het gebied binnen een straal van 1.500 meter van de Noordermolen, indien restauratie van deze molen, zoals ter zitting namens het waterschap Eemzijlvest is gesteld, (in financieel opzicht) mogelijk is.

Gelet op het een en ander zijn Wij van oordeel dat er in dit geval voldoende aanleiding is om alsnog goedkeuring te verlenen aan de aanduiding "open gebied" in het plan, voor zover dit een gebied betreft binnen een straal van 1.500 meter van de Noordermolen en de molen Zeldenrust.

Voorts zijn Wij van oordeel dat alsnog goedkeuring moet worden onthouden aan de plandelen met de bestemming "Agrarische kultuurgronden (onbebouwd)", voor zover niet voorzien van de aanduiding "open gebied" en gelegen binnen een straal van 750 meter ten westen van de molen de Noordstar.

De beroepen van deze appellanten zijn derhalve gegrond.

Het bestreden besluit kan mitsdien niet geheel worden gehandhaafd.

Beslissing

Gezien de Wet op de Raad van State en de Wet op de Ruimtelijke Ordening hebben Wij goedgevonden en verstaan:

- I. het beroep van S. Tonkens ongegrond te verklaren;
- II. met vernietiging in zoverre van het besluit van gedeputeerde staten van Groningen van 16 mei 1989, no. 20.734/20/B.21, afdeling WPZ, aan het door de raad der gemeente Oosterbroek op

19 september 1988 vastgestelde bestemmingsplan "Buitengebied" alsnog:

- A. goedkeuring te verlenen voor wat betreft:
    - 1. de zinsnede "mag bedragen" in artikel 6, tweede lid, onder a, sub 3, van de planvoorschriften;
    - 2. de aanduiding "open gebied" voor de gronden binnen een straal van 1.500 meter van de Noordermolen en de molen Zeldenrust, nader op de plankaart aangegeven;
  - B. goedkeuring te onthouden voor wat betreft de plandelen met de bestemming "Agrarische kultuurgronden (onbebouwd)", voor zover niet voorzien van de aanduiding "open gebied" en gelegen binnen een straal van 750 meter ten westen van de molen de Noordstar, nader op de plankaart aangegeven;
- III. het beroep van de raad der gemeente Oosterbroek voor het overige ongegrond te verklaren;
- IV. te gelasten dat de provincie Groningen aan de raad der gemeente Oosterbroek, het waterschap Eemzijlvest en de vereniging tot behoud van molens in Nederland "De Hollandsche Molen", afzonderlijk, het door hen gestorte recht, zijnde f 150,--, vergoedt.

Onze Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer is belast met de uitvoering van dit besluit.

's-Gravenhage, 18 december 1990

w.g. BEATRIX

DE MINISTER VAN VOLKSHUISVESTING,
RUIMTELIJKE ORDENING EN MILIEUBEHEER,

w.g. J.G.M. Alders

Overeenkomstig het oorspronkelijke,
De Chef Kabinetszaken,

